

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 127. szám.

Péntek, június 6.

Gróf Bethlen főispán beiktatása.

Nagybecskerek, június 6.

Minden felesleges pompa és cifraság mellőzésével, de igaz lelkesedéssel és örömmel iktatták be ma délelőtt gróf Bethlen Miklóst Torontálvármegye diszes főispáni székébe. Összegyűlt a vármegye színe-java s az ősi székház fényes termében összegyűlt nagyszámu közönség szívesen ragadt meg minden alkalmat, hogy az új főispán rokonszenves személye mellett tüntessen. Különösen lelkes volt e tüntetés a főispán programbeszédje után, mely annyiban eltér a megszokott sablontól, hogy hosszú programot nem tartalmaz, de rövid férfias szavakban kijelöl egy oly irányt, melyhez nem csatlakozni lehetetlen.

Rendkívüli nagy hatása volt dr. Vinczehidly Ernő megyei főjegyző beszédének, ki a vármegye közönségének nevében üdvözölte a főispánt. A krónikásnak öröme szolgálat feljegyezhetni azt a tényt, hogy vármegyénk e kiváló tehetségű tisztviselője mai szereplésével felülmulta még azok várokozásait is, kik kiváló képzettségét ismerik. Az alább olvasható beszéd alakban és tartalomban egyaránt mestermű s a vármegye törvényhatósága, valamint vendégeink sűrű helyesléssel és tapssal adtak kifejezést annak a véleménynek, hogy dr. Vinczehidly csakugyan a közönség szívéből beszélt. Különösen azt, amit és ahogyan a vármegyénkben legújabbán fel támadt nemzetiségi kérdéstről beszélt, megérdemli, hogy e vármegye határain túl is meghallják.

A fényes ünnepek ma befejeződnek. Szívvel óhajtjuk, hogy megvalósuljanak mindazok a remények, melyeket e vármegye közönsége gróf Bethlen Miklós személyéhez fűz.

A mai ünnepekről a következőkben számolunk be:

A beiktató közgyűlés.

Gróf Bethlen Miklós főispáni beiktató ünnepeinek főrésze a beiktató közgyűlés volt.

Kilenc óra után már gyülekezni kezdtek a vármegyház dísztermébe a törvényhatósági bizottság tagjai és a vendégek, akik zsufozásig megtöltötték a megyeház dísztermét. Főnt a karzaton díszes hölgyközönség szorongott, s a bájos asszonyok és leányok világos toilettjei és a terem fehér falai élénk ellentétet képeztek a teremben levő urak fekete ruháival és díszmagyar öltözetével.

A közönség csillogó seregében ott volt megyei életünk színe-java, a törvényhatósági bizottság tagjai teljes számmal, a vendég törvényhatóságok kiküldöttjei és más vendégek egész sora.

A megnyitás.

Fél tíz órakor dr. Dellimanic Lajos alispán elfoglalta az elnöki széket s a következő szavakkal nyitotta meg az ülést:

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Ő császári és apostoli királyi felsége folyó évi április 6-ikán kelt legfelsőbb elhatározásával gróf Bethlen Miklóst, Hunyadvármegye főispánját Torontálvármegye főispánjává legkegyelmesebben kinevezte. (Zajos éljenzés.) Ez alkalommal van szerencsém megnyitni a közgyűlést. Üdvözlöm a szép számmal megjelent törvényhatósági tag urakat és örömmel üdvözlöm a szomszédos törvényhatóságok küldöttjeit s kívánom, hogy a mai papon jól érezzék magukat körünkben. (Éljenzés.)

A főispán megjelenése.

Ezután az alispán fölkérte gr. Krarátsonyi Jenő v. b. t. t. elnökle alatt Kayser Lajos, Rónay Ernő, Schulte Vilmos, Petrovics János, gróf Csekonics Pál, Hadfy Döme, Gyertyánffy László és dr. Mangold Samu urakat, hogy küldöttségileg hívják meg a közgyűlésre.

Rövid idő múlva megjelent a teremben gróf Bethlen Miklós főispán, akit zugó éljenzéssel fogadtak.

A főispán elfoglalván az elnöki széket, néhány szóval köszönetet mondott s azután fölkérte a közgyűlést, hogy kövesse őt a róm. kath. plébánia templomban tartandó isteni tiszteletre, hogy beiktatása előtt Istenhez fohászkodjék. Ez időre a közgyűlést felfüggesztették.

A templomban.

A jelen voltak tulnyomó része a főispánnal átvonult a plébánia templomba, ahol Szabó Ferenc apát fényes segédlettel infulás csendes misét szolgáltatott. A misénél segédkeztek: Gál Imre esperes, Grósz György bégaszentgyörgyi plébános, Holz Ferenc katalinfalvai plébános, Heller Ferenc klekki plébános, Sóka Ignác muzslyai plébános, Kögl Béla écskai plébános, Endresz Jakab nagygáji plébános, Brunner Jakab, Sipper János, Engel Ferenc, Marczli Ernő segédlelkészek. A kóruson a zárdaiskola és a községi népiskola növendékeiből kombinált énekkar énekelt Wagner hitoktató vezetése mellett. Offertóriumra a leányok kara előadta Wagner hitoktató „Add nekem Jézus szívedet” című szerzeményét. (Az egyház különben is ma Jézus szent Szíve ünnepét ünnepli.) Áldozás után az egész kar előadta a régi magyar „Boldogasszony anyánk” kezdetű Mária-éneket, a szent mise végével pedig a magyar nemzeti himnust.

A beiktatás.

A mise után a főispán a közgyűlés tagjaival és a vendégekkel visszatért a vármegyház dísztermébe, ahol ismét helyet foglalt az elnöki székben.

Most Vinczehidly Ernő főjegyző fölolvasta a főispán kinevezési okmányát, melyre viharos éljenzés tört ki. Azután gróf Bethlen Miklós ünnepélyes csendben letette az esküt.

A főjegyző beszéde.

Az eskü elhangzása után dr. Vinczehidly Ernő, a vármegye főjegyzője a következő lendületes és eszmékben gazdag beszédet intézte a főispánhoz:

Méltóságos Főispán Ur!
Mélyen tisztelt közgyűlés!

Az eszményi és anyagi világfelfogás szünet nélkül való küzdelmében a jól eső megnyugvás érzete töltheti el a mai gyülekezet láttára azokat, kik egy ragyogó kép felszine alatt eszmét s a közélet minden megnyilvánulásában erkölcsi tartalmat keresnek.

A midőn ma Torontálvármegye ünnepi mezt öltött, a jogcimet erre magasabb szempontok adják meg.

Mert nemcsak köteles tiszteletünk adóját rójuk le a magyar kormány képviselője s tanácskozásaink ezentul való vezetője előtt, hanem hódolunk az ősi szokásnak s hagyományainknak.

A hagyományok őrizete pedig erkölcsi értéket s ezzel kapcsolatosan államfentartó erőt képvisel.

Szüksége van az államnak és szüksége az anyagias világnézet által felköltött vágyait kielégíteni képtelen emberiségnek, hogy az anyagi cél utáni hajszában megálljon. Hogy megpihenjen

azon tiszta forrásoknál, amelyek üdítő erejére a mai kor gyermekének annyira szüksége van.

Az ily diszes összejöveteleknek egyik erkölcsi rugóját ez szolgáltatja.

De ezen általános jellegű szemponton kívül van a mai ünnepnek két bensőbb, erősebb és hozzánk közelebb álló indoka is.

Az egyik az, hogy teljes fényében, erejében és közjogi jelentőségében érvényesül az az anyyi más alkalommal jogaiban megrövidített vármegye.

Méltóságod Ő Felsége az apostoli királyi kegyéből s a kormány bizalmából bírja magas állását. De, hogy jogait gyakorolhassa, a törvényhatóság közgyűlésének színe előtt esküt kell tennie.

E nélkül alkotmányos főispán el nem képzelhető.

Érvényesülni látjuk szűkebb keretek között a magyar alkotmány azon egyik sarkételét, amely leghatalmasabban a király koronázásában jut kifejezésre. Azt a büszke szót: „Nihil de nobis, sine nobis.” Semmit rólunk, nélkülünk. E jogunk sértetlen biztonságáért Méltóságod személye kezkesedik. Hisz már az anyatejjel e vármegye szeretetét szivta magába.

Boldogult édes atya gróf Bethlen József, Torontálvármegyének nagyérdemű, kiváló tehetségű, híres alispánja. Méltóságod maga is közpályájának javát mint e vármegye buzgó s kötelességtudó tisztviselője töltötte el. Hisszük, hogy Méltóságodban elevenen élnek az elmúlt idők emlékei s midőn visszatér azon földre, amelynek már eddig legtöbb munkáját szentelte s a honnan oly fényes és remélhetőleg mind fényesebbé váló pályájára elindult — ismét egynek érzi magát velünk.

S ezért, bár féltékenyen őrizzük alkotmánybiztosította jogainkat, jól tudjuk, hogy erre sem Méltóságod, sem megbízója a magyar kormányval szemben nincs szükségünk.

Ma egyáltalában nem látunk oly számbavehető tényezőt, a melylyel szembe kellene szegezni e jogokat.

Ma, a midőn ez országot a legalkotmányosabb érületű király s a nemzet szabad akaratából választott parlament bizalmát bíró kormány vezérlik, mi kiegészítői, segítői és erőnköz, mért részesei kívánunk lenni a kormányzat súlyos munkájának.

Ma, hála Istennek, elmúlt azon idő, a midőn a vármegyék mentették meg ez ország alkotmányát.

De hogy ez valaha így lehetett s számba véve hazánk különleges közjogi viszonyait, egyenesen kötelességünk, hogy az önkormányzatban rejlő erőt sorvadni ne engedjük.

Mi különösen megszívlelhetjük a Falleyrand közismert axiomáját: „a kormányzás egy az előrelátással.”

De a midőn ünnepeink a történelmi hagyományok, a nemzeti erő s a tiszta hazafiai érzemények letéteményesét, az ősi vármegyét, nem hagyhatjuk figyelmen kívül azon másik ép oly fontos szempontot, amely jogcím az ünneplésre.

És ez, hogy ünnepi érzés kell, hogy elfogjon minden hazafit, a midőn egy újabb fejezetét látja kezdődni a népert való munkának.

Jogaink sértetlen megóvása kötelesség, de épen annyira kötelességünk e jogok élvezetébe juttatni egy megelégedett, boldog népet.

Mit érnénk a legszabadabb, a legalkotmányosabb intézményekkel, ha a nép, amelynek azok készültek, nem lenne képes azokkal élni, ha nyomorult lenne, műveletlen és szegény.

Nem jogokat hánytorgató hidalgók országa kívánunk lenni, mi megértjük az idő szavát s intelmeit.

Ezért valahányszor újabb munkába fogunk azon legmagasztosabb cél érdekében, hogy ez ország minden gyermekét a magyar haza és magyar kultúra áldásaiban részesítsük s hogy valamennyit azon szellemi és anyagi javak birtokába juttassuk, a melyekre jogosan igényt formálhatnak — akkor ünnepnapunk kell, hogy legyen!

Méltóságos uram! Mélyen tisztelt diszgyűlés!

Mi a népek tengerében egyedül álló kis magyar nemzet fenn kell, hogy tartsuk intézményeinket, de meg kell, hogy tartsuk népünket. Meg fizikailag, de meg lelkileg is.

Különösen fontos és súlyos kormányzati kötelesség ez a mi annyira különböző ajku vármegyénkben.

A testvéri érzés ápolása elsődrendű érdekünk nekünk, de érdeke ez az egész magyar államnak is.

Szomorú, de való tény, hogy ez érzületet, amelynek szilárd alapja csak a mindnyájunk édes hazája iránt táplált feltétlen és alku nem ismerő hűség lehet, e századokon át fennállott testvéri érzést gyöngyölni látjuk.

Immunitásos és immunitás híján szűkösödő, a jó Isten tudja, honnan jövő izgatók áldatlan munkájának lassan-lassan sikerül elfordítani tőlünk oly sziveket, amelyek jóban, rosszban velünk dobogtak.

Kötelességet vélek teljesíteni, ha ez ünnepélyes órában kérem Méltóságodat, hasson oda, hogy a kormány hatalmának teljes erejét éreztesse azokkal, kik elég merészek a magyar állam nyelvéből, tekintélyéből, kulturájából gunyt üzve, az ellen izgatva, eltántorítani akarni azokat, kiknek bár más az anyanyelvük, de akiket mi testvéreinknek — magunkkal egyeknek kívánunk tekinteni.

Jól tudjuk, hogy a hatalom erején felül s fokozottabb mértékben a magyar miveltetés ereje kell, hogy e célt szolgálja.

Mint a napfény, mely melegít, éltet, mint az anyaföld deleje, vonzereje, mely összetartja a föld különböző pólusán lakókat, úgy kell hogy melegítsen, magához vonzzon s összetartsa a mi kulturánknak.

Méltóságos főispán ur! Mélyen tisztelt diszgyűlés! Nagyon jól tudjuk, hogy Méltóságod súlyos viszonyok között, ritka önmegtagadással vállalkozott arra, hogy e megyében a közérdeknek első szolgálója legyen.

De épen abban látjuk e súlyos viszonyok változásának egyik főtenyezőjét, hogy Méltóságod ül ez elnöki székben.

Méltóságod, a kiről hiszszük, hogy utjáról nem fogják letéríteni sem a hatalmas nyomása, sem az olcsó népszerűség csalta kísértései.

Nagy munkájához a magunk és tisztikarunk egész erejét, munkabírását, buzgalmát rendelkezésére bocsátjuk.

Méltóságos ur!

A most gyenge szóval előadott óhajokat ne méltóztassék a hatáskörébe való beavatkozásnak venni, hanem kérjük, tekintse ezen őszinteséget annak, ami: bizalmunk zálogának.

E kölcsönös bizalom s összetartozás érzetének ápolását egyik legkedvesebb feladatunknak kívánjuk tekinteni.

Legyen meggyőződve Méltóságod, hogy a közjóra irányuló törekvéseiben mindig híven fogunk oldalán állni.

Ily értelemben kérem, fogadja Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának tiszteletteljes üdvözlését.

A főispán válasza.

A főjegyző folytonos tetszéssel kísért beszédét zajos éljenzés és taps követte, a melynek elcsöndesülésével a főispán a következőleg válaszolt:

Tekintetes törvényhatósági bizottság! (Halljuk! Halljuk!) Midőn a törvényhatósági bizottságnak a vármegye főjegyzője által mondott üdvözlésére szívélyes és legőszintébb köszönetemet fejezem ki, kötelességemnek tartom a magam részéről is álláspontomat kifejteni a jövőre nézve. (Halljuk!) A törvényhatósági bizottságnak teljesen nyíltan és őszintén mondom ezt el, hogy ebből következtetni lehessen azután arra,

hogy ígéretemet megtartottam-e. Hozzá vagyok szokva régebb idő óta a közszolgálat terén működni és mindig igyekeztem a legnagyobb lelkiismerettel és kötelességérzettel, személyes tekintetek félretételével, minden tekintetben tisztán és fáradhatlanul a közügynek szolgálni (lelkes éljenzés) és ezt a jövőben szintén meg fogom tartani (éljenzés). Méltóztassanak ezt tudomásul venni és elfogadni őszinte és nyílt köszönetemet, azért, hogy ily nagy bizalommal méltóztattak üdvözölni. Biztosítom önöket, hogy magam is mindenkor a jog, törvény és igazság nevében fogok eljárni és ezeket a magasztos elveket fogom mindig szem előtt tartani működéseimben. (Hosszantartó éljenzés).

A főispán rövid, de mindent kifejező beszédére percekig tartó éljenzés és taps zúgott föl.

Szell Kálmán üdvözlése.

Azután Gudenusz Ernő báró indítványozza, hogy a közgyűlés küldjön üdvözlő táviratot Szell Kálmán miniszterelnöknek, melyben a mai ünnep alkalmából fejjezze ki iránta tántorítatlan hűségét és ragaszkodását.

A gyűlés berekesztése.

A közgyűlés az indítványt egyhangú éljenzéssel elfogadta, mire gróf Bethlen Miklós főispán egyéb tárgy hiányában a közgyűlést berekesztette.

Dr. Dellimanic Lajos alispán indítványára a közgyűlés a jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldte Kiss János, dr. Brájer Lajos, Hadfy Döme és Steinitzer Géza megyebizottsági tagokat és ezzel a közgyűlés véget ért.

A küldöttségek fogadása.

A közgyűlés befejeztével a főispán bevonult a fogadó terembe, ahol a megyei tisztikar tisztelgése után a küldöttségeket fogadta a következő rendben:

Római kath. papság (vezető: Szabó Ferencz apát-plébános).

Gör. kel. szerb papság (Sztraiy esperes).

Gör. kel. román papság (Opreán Terentius).

Ág. ev. és ev. ref. papság (Szalay József).

Izr. papság (Dr. Klein Mór).

A közös hadsereg, honvédség és csendőrség (Mattanovich ezredes).

Aradvármegye és városa (Urbán Iván főispán).

Bács-Bodrogh (dr. Mikosevics főszolgabíró).

Csanádvármegye (Tóth m. aljegyző).

Hunyadvármegye (Bacsay főispán).

Temesmegye (Kapdebő Gergely).

Pancsova város (Mattanovich polgármester).

Versecz városa (Bodry, tanácsnok).

Torontálmegyei gazdasági egyesület (Rónay Ernő alelnök).

Nagybecskerek városa. (Dr. Grandjean, polgármester.)

Kir. pénzügyigazgatóság. (Tóth István, pénzügyigazgató.)

Kir. tanfelügyelőség. (Dr. Pacséri, tanfelügyelő.)

Kir. ügyészség. (Dr. Wiedorn, kir. ügyész.)

Kincstári ügyészség (Szathmáry, kincst. ügyész.)

Pósta- és távirat-főnökség. (Lipsz Illés felügyelő.)

Kir. erdőgazdálkodás. (Horváthy Ferenc, kir. főerdész.)

Főgimnázium tanári kara. (Balázi József, igazgató.)

Kereskedelmi iskola tanári kara. (Knyaskó Lajos igazgató.)

Községi népiszkolai tanítói kar (dr. Pacséri Károly, kir. tanfelügyelő).

Torontálmegyei jegyzői egyesület küldöttsége (Vihely Géza, e. elnök).

A jegyzői egyesület elnöke a következő beszéddel üdvözölte a főispánt:

Méltóságos Főispán Ur!

A torontálmegyei községi- és körjegyzők testülete ugyanis mint egyesület Méltóságodnak ünnepélyes székfoglalásakor kötelességének tartja magát bemutatni és mély tiszteletét tenni. Méltóságodnak vármegyénkben teljesített hivataloskodása s a községjegyzői kar iránt tanúsított jószívűsége nincs elfelejtve. Annál nagyobb örömmel üdvözöljük Méltóságodat, mert meggyőződésünk, hogy felejtetlen elődjének irányunkban táplált atyai támogatását követi. Mi községi jegyzők, a közigazgatás végső, de ma még nélkülözhetlen közege, a közigazgatás fájának gyökerét képezzük, amely gyökérzet a községekben van elhelyezve. S ha a községek kellő szervezettel bírnának, törvényes feladatuknak meg is felelnének. A mostani községi szervezettel azonban az lehetetlen. A közigazgatás gyökérzete még nem

részesül azon elismerésben, ápolásban, amely szükséges ahhoz, hogy a vármegye, mint törzs abból gyarapodjék, és így a közigazgatás fájának koronája, az állami legfelsőbb közigazgatás sem virágozhat. Ellenben, ha a közigazgatás fájának községben rejlő gyökérzete kellő méltánlással gondoztatik, úgy törzse fejlődni s koronája virágozni fog.

Ha valamennyi község jól rendezett, az egész állam már is rendezett lesz.

Ez alkalomból is kérjük Méltóságodat, hogy bennünket, mint ezen gyökérzetet, méltányolni, atyai tanácsával támogatni, s a mai nehéz viszonyok közt igazságot szolgáltatni kegyeskedjék.

Méltóságod működésére a mindenható áldását kérve, egy szív és lélekkel Isten hozottal mély hódolattal üdvözöljük. Szeretett családjával a legjobb egészségben éljen.

Gróf Bethlen válaszában kiemelte, hogy főszolgabíró korában alkalmá volt tapasztalni, hogy a község jóléte mindenkor a jegyző munkaképességétől és kötelességérzetétől függ. Ha ezeket a szempontokat fogják mindenkor szem előtt tartani, akkor sohasem lesz panasz a közigazgatásra. (Helyeslés és éljenzés.)

Vasuti tisztviselői kar (Boross Károly, forg. főnök) és vasuti osztálymérnökség (Kruntorád Ede, oszt. mérnök).

Nagybecskerek kaszinó-egylet (Franz J. L., e. elnök).

Bánlaci járás községei (báró Hauser Károly főszolgabíró).

Törökbecsei járás (Horváth Zoltán főbíró).

Törökbecse polgárai (dr. Tószegi).

Törökbecsei Olvasókör (Kayser Lajos pápai kamarás).

Törökbecsei társaskör (Rankovics István).

Felsőmuzslyai, kincstári telep (Sóka Ignác kincstári telep-biztos).

Nagybecskerek önk. tűzoltó-egyesület (Kühn János főparancsnok).

Szerb nemzeti színház (Hadzsits Antal intendáns).

A küldöttségek tisztelgése ezzel véget ért.

A díszlakoma.

Délután fél kettőkor volt a díszlakoma a főispán tiszteletére a kaszinóban, a melynek összes termeit zsufozásig megtöltötte a több mint háromszáz főnyi fényes vendégsereg, melyből az asztalfőn gróf Bethlen Miklós főispán körül ott láttuk a következőket: Dániel Ernő báró, Karátsónyi Jenő gróf, Tallián Béla, Ambrózy Béla báró válóságos belső titkos tanácsosokat, Bacsay Kálmán, Urbán Iván főispánokat, Rónay Jenőt, gróf Nákó Sándort, gróf Csekonics Gyulát, gróf Csekonics Pált, Baich Iván bárót, Gudenusz Ernő bárót, Szentiványi Zoltán és Jekelfalussy Zoltán kamarásokat, Mara László hunyadvármegyei alispánt, Urbán Pétert, Botka Béla, Papp Géza, Csávossy Béla és Szabó Ferenc orsz. képviselőket, Mattanovich Adolf verseczi polgármestert, Dániel Lászlót, Babits Józsefet, dr. Dellimanic Lajos alispánt, Tóth István pénzügyigazgatót, dr. Pacséri Károly tanfelügyelőt, dr. Vinczevidy Ernő főjegyzőt, dr. Grandjean József polgármestert, Duka László kir. táblai bírót és másokat.

A lakoma étlapja a következő volt:

Gróf Bethlen Miklós

főispán ur ő méltósága

beiktatása alkalmával rendezett

diszében.

Nagybecskerek, 1902. június 6.

—

Szárnyas ragout leves.

Tok

tartár-mártással.

Nyárson sült

körözve.

Liba- és rucás sült

fejes- és uborkasalátával.

Parfait.

Vegyes sajtok.

Giardinetto.

Az első felköszöntőt gr. Bethlen Miklós mondta, lelkes szavakban éltetvén a királyi családot. A felköszöntőt a jelen voltak állva hallgatták végig.

Majd gr. Karátsónyi Jenő, v. b. t. t. mondott gondolatokban gazdag tósztot a magyar kormányra és különösen annak a fejére, Szell Kálmán miniszterelnökre. (Lelkes éljenzés.)

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Fogműterem. Erdélyi Mór fogtechnikus, a Korona-szálloda mellett.

Június 12. A Steinbach-síremlék leplezése.

22. Országos vívóverseny.

Július 6. Kereskedő ifjak együletének mulatsága a kincstári erdőben.

— **A csanádi püspök állapota.** Szegebről jelentik: Dessewffy püspök egészségi állapota a mai nappal ismét örvendetesen javult. A püspök már időnkint fölkel és hosszasan járkal fönn. Dessewffy püspök szombaton, sőt tán még hamarabb is elhagyja Szeget, ha állapotában visszaesés be nem következik, amitől nincs mit tartani. Ma látogatást tett a beteg egyházfőnél báró Gerliczy Ferenc deszki nagybirtokos.

— **Segédjegyző választás.** Franzfeldről jelentik lapunknak: A franzfeldi segédjegyző választás folyó hó 4-én, szerdán, folyt le a két pályázó közül a képviselőtestület közfelkiáltással Banschák Ágost itteni helyettes segédjegyzőt választotta meg.

— **A görög keleti szerb egyházi kongresszus.** Karlóczáról írják: Véget ért a választások a szerb nemzeti egyházi kongresszusra, a pártok a következő számviszonyban állnak szemben egymással: 40 radikális párti képviselő, 19 független párti, 3 szabadelvű, 2 klerikális és 11 nemzeti párti. Miután a radikális és a független pártok minden kérdésben egy programjuk volt. ennél fogva ez 59 képviselőből álló egyesült párttal szemben összesen 16 képviselő áll mint esetleges ellenpárt. A programponctok, melyeket valamennyi képviselő, a 11 nemzeti és 2 klerikális kivételével, elfogadott, a következők: 1. Önálló egyháziak, az iskolai és közigazgatási hatóságoknak egyrészt az érseki szinódus, másrészt a kongresszus bizottságai legyenek a legfőbb hatóságai és döntő bíróságai. 2. A szerb nemzeti egyházi kongresszus kizárólagos joga a szerb patriárka megválasztásához. 3. A kongresszus érsekválasztási joga, mely jogot eddig az érseki szinódus gyakorolta. 4. A szerb egyházi, nemzeti és zárdai vagyonok oly módon való kezelése, hogy azok csorbítása eszentul lehetetlen legyen. 5. Az összes egyházi, nemzeti és zárdai vagyonok szigorú vizsgálata.

— **A zombolyai vasutállomás kibővítése.** A magyar államvasutak igazgatósága zombolyai állomásának kibővítésére az 1902. évi költségvetésbe 64.000 koronát vett fel. A kereskedelmi miniszter most jóváhagyta az összeg felhasználására vonatkozó munkaprogramot, úgy, hogy az építkezéseket legközelebb már megkezdik.

— **Kétezer korona a hírlapírószövetségnek.** Bánfay Simon elhunyt pécsi közjegyző, aki életében is nagy barátja volt a magyar sajtó munkásainak, ezek által hálás kegyelettel fogadott végintézkedéssel örökölte meg nevét. A boldogult közjegyző kétezer koronát hagyományozott a vidéki hírlapírók országos szövetségének, amint erről ma sürgőnyileg értesítette a szövetség szegedi elnökségét Lenkei Lajos igazgatósági tag, a Pécsi Napló szerkesztője, aki bizalmas barátja volt a jölvő örökhagyónak.

— **Dalestély.** A zichyfalvi „Mükedvelői Zenekar” f. évi június hó 8-án a Hoffmann-féle vendéglőben, dícsőségesen uralkodó királyunk koronázásának évfordulója alkalmából zeneestélyt rendez a következő műsorral: 1. „Hymnus”, a zenekar kísérete mellett éneklő a közönség. 2. „Alkalmi felolvasás”, tartja Jászberényi Róbert. 3. „Népdal-egyveleg”, játsza a zenekar. 4. „Helene”, zongorán játsza Martin Ilonka k. a. 5. „Szerelmi álmom”, játsza a zenekar. 6. „Népdalok”, éneklő Gerger Malvin k. a. 7. „Ideges ember”, szavalja Jászberényi Róbert. 8. „Keringő”, játsza a zenekar. 9. „Husarenritt”, zongorán előadják: Gerger Zelmá, Rafael Malvin, Martin Ilonka k. a. és Kadách Gy. 10. „Induló”, játsza a zenekar.

— **Románok települése.** Hiteles forrásból értesül a T. H., hogy Szent-Miklós környékbeli román földmivelők — mintegy 80-an — a Péterfalván (Temes vm.) elterülő s Winkler Testvérek szegedi cég tulajdonát képező 1700 kataszt. holdnyi földterület megvételére határozották el magukat.

A Béga vízállása.

A temesvári folyammérnökség jelentése szerint június 6-án a Béga vízállása a következő volt:
 Temesvár + 0:02 áll.
 Nagybecskerek + 1:00 áradó.
 Títel + 4:90 áradó.

Dr. Dellimanics alispán a következő felköszöntőt mondta:

Ösi szokáshoz hiven a vármegye közönsége nevében és mint annak első tisztviselője engem illetően a felköszöntés joga, örömmel élek azzal és amidőn egy nagy vármegye nevében felszólok, érzem erőim gyöngeségét, hogy vajjon el fogom-e találni a hangot, mely a mai nap jelentőségét kellő alakban van hivatva visszhangozni. Nem akarok a nem régen elmúlt szomorú időkre visszatérni, nem akarom felhozni, hogy mi volt oka társadalmi és közéletünk sivárságának — valóban a mai napot erre nem szabad felhasználni, a hely pedig épen nem alkalmas arra, hogy ilyenekre kitérjek — egy ily polyglot elemekből álló vármegye közönsége, mely azonban mindig egy volt a király és haza iránti hűségben, a mai napot, azt hiszem, csak örömmel üdvözölheti, hogy a főispáni székbe oly egyént ültetett a királyi kegy, aki nem idegen közöttünk, aki habár az utóbbi években nem is élt közöttünk, viszonyainkat ismeri és Erdély havas bércei közül jön ma hozzánk friss, ozondus levegőt hozván magával, mely éltetően van hivatva hatni közéletünkre. Kívánom, hogy ő Méltósága körünkben jól érezze magát és azt a nehéz feladatot, melyet állása elébe szab, hazánk, vármegyénk javára sikeresen oldja meg. Az Ur Istent, a magyarok Istene éltesse ő Méltóságát. (Zajos éljenzés.)

Báró Daniel Ernő v. b. t. t. élteti a szomzédos törvényhatóságok kiküldöttjeit.

Nagy hatása volt Papp Géza, országgyűlési képviselő felköszöntőjének, ki lelkes hangon éltette a vármegye volt főispánját, Rónay Jenőt. (Percekig tartó taps és éljenzés.)

Rónay Jenő megköszönve Papp Géza szép szavait, a vármegye közönségének egyetértésére emeli poharát.

Csávossy Béla élteti a vármegye jeles alispánját, dr. Dellimanics Lajost, ki mint főispánhelyettes is tanujelét adta szép tehetségének.

Dr. Brájjer Lajos poharát emeli dr. Vincze-hidy főjegyzőre. mint aki mai beszédjével újból tanujelét adta fényes tehetségének.

Barcsey főispán (Hunyadmegye) élteti Torontálvármegye közönségét.

Dr. Klein felköszönti az új főispánt.

Hadfy Döme Urbán Iván főispánt, ki viszont Hadfy egészségére emeli poharát.

Marcoin jó konyhája mellett Varga Mihály szép nótái nagyban emelték a jó hangulatot.

A díszelőadás.

A mai ünnepségeket este a városi színházban a szerb nemzeti testársulat díszelőadása jejezi be, a melyen a m. kir. II. honvédkerület zenekarának közreműködésével Maillart három felvonásos vig operáját „A remete csengetyűjét” adják elő.

Gróf Bethlen Miklós.

Torontálmegye főispánja.

(Beiktattatott 1902. június 6-án.)

„Egész ember!” Nem szereti a hü-hókat, A hasznot vadászó képmutatókat. Nemes lélek s szerető szív főértéke, Önzéstől soh'sem billen meg a mértéke.

Rokon s ellenszenv kebléből ki van zárva, Mikor a teljesítendő munkát bírálja. S igazságos ítéletet mond fölöle, Bárki lett legyen annak a bevezetője.

Lelkiismeretesen felel meg a tisztjének, Igaz hive hazájának s megyéjének. S bár tudja, hogy nem egy országnak vezére, Annak mégis számítani kell győzelmére.

Érzése és gondozása azt célozza, Hogy a rossz uton járót jó utra hozza. Tért szolgáljon mindenkinek oly munkára, Mely eredményében üdvös a hazára.

Hizelgés s kegykeresés bárhonnan éri, Meggyőző ítéletét ki nem cseréli. A jog, törvény és igazság a vezére, Többet ad a szív, mint az ész esküjére.

Mig ő lesz felügyelője a megyének, Nyoma sem akad a gonoszok szennyének. De ha látja, hogy hasztalan küzd és fárad, Másnak védelmére bizza majd a várat.

Lauka Gusztáv.

TÁVIRATOK.

Az osztrák delegáció ülése.

Budapest, június 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztrák delegáció ma ülést tartott, melyen folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását.

A kvóta.

Budapest, június 6. (A „Torontál” ered. távirata.) A kvóta-bizottság ma délelőtt folytatta tanácskozásait. A vitában Széll Kálmán miniszterelnök Hieronymi Károly, Komjáthy Béla és Kosuth Ferenc vettek részt.

Elhunyt újságíró.

Budapest, június 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) P. Zempléni Gyula, az újságírói kar jeles tagja ma délelőtt meghalt.

A szász király beteg.

Budapest, június 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Drezdából jelentik, hogy a szász király állapota a mai nap folyamán rosszabbra fordult.

Nemzeti ajándék Kitchenernek.

Budapest június 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lonbonból táviratozzák: A felsőház megszavazta a Kitchener lord számára indítványozott nemzeti ajándékot.

A bur komandók feloslása.

Budapest, június 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pretoriából táviratozzák, hogy a főbb bur vezéreket haza bocsátották, akik megkezdték komandóik feloslását.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. június 6.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	9.25	9.35	80	9.55	9.70
Pestvidéki új	76	9.20	9.30	80	9.50	9.60
Bánsági új	76	9.15	9.30	80	0.—	0.—
Bácskai új	76	9.20	9.40	80	0.—	0.—
Rozs	—	kilós		70—75	7.35	7.45
— elsőrendű	—	—		—	7.25	7.35
— másodrendű	—	—		—	6.10	6.20
Árpa	—	kilós		60—62	6.10	6.20
— takarmány	—	—		62—64	5.75	6.—
— égetni való	—	—		64—66	0.—	0.—
Zab	—	kilós		39—41	7.—	7.15
Tengeri ó	—	kilós		—	0.—	0.—
— bánsági	—	—		—	0.—	0.—
— másnemű	—	—		—	0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, június 6. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A forgalom ma csendes, az árak azonban szilárdak. Az idő pompás. Déli zárlat:
 Buza júliusra 8.95—9.00
 „ októberre 7.96—7.97
 Rozs októberre 6.65—6.66
 Új tengeri 5.10—5.11
 Tengeri augusztusra 5.17—5.18
 Zab októberre 5.13—5.14
 Repce 11.80—11.90

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1902. évi június hó 6-án megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	9.70 korona
kétszeres	—	7.—
rozs	—	6.—
árpa	—	5.60
zab	—	7.—
kukorica(új)	—	5.—
repce	—	9.30
széna I.	—	2.80
— II.	—	2.50
szalma I.	—	1.50
— II.	—	1.—
burgonya (új) 50	—	4.12
marhahús I. 1 kilogr.	—	—96
— II.	—	—88
borjú hús	—	1.20
disznó hús	—	—96
juh hús	—	—72
zsir	—	1.08

Novák Ferencz
vésnök és emallirozó
BÉCS
XVI., Koppstrasse 34.

A legtöbb egyesület és klub szállítója.
Legelőnyösebben megrendelhetők: **Jelvények, díszérmék és kitüntetések arany, ezüst és bronzban kerékpárosok evezősök és vitorlázók, atléták, lövészek, tornázók, dalegyleti tagok, vadászok, hadastyánok, tűzoltók stb. számára.**
Mintákat kívánatra bérmentre küldenek mindenfelé.
Elsőrendű ajánlatok. 485-12.1

412. B. v. k. sz. 1902.

492-1.1

64.795/1902. számhoz.

M. kir. államvasutak.

Árverési hirdetmény.

Közírré tételük, miszerint a tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1902. évi V. 300. szám alatt kelt végzése folytán H. Schoch és társa szent-galleni cég részére, Molnár Anna nagybecskereki lakosnál 40 kor. 20 fill. és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1902. évi május 2-án felülfoglalt s 1526 koronára becsült butorok stb. álló ingóknak alperes lakásán Nagybecskereken bírói árverésen készpénzfizetése mellett leendő eladatása 1902. évi június hó 11-ik napjának délutáni 3 órájára tüzetett ki az 1902. évi V. 300/2. sz. a. k. végzés alapján.

Együttal felhívhatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólírtához egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolva, igénylik a vételár fölöslegére fognak utasítani.

Kelt Nagybecskereken, 1902. évi május 26-án.

Kiss,
kir. bír. végrehajtó.

Nyomdásztanulónak
jó házból való fiu felvetetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 287-x.103

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1903. évben esetleg 3 éven át szükséges fém-, acél- és vasnemű anyagi szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi június hó 10-ikéig déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig f. évi június hó 9-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1902. május hóban.

3.3

Az igazgatóság.

Birtokeladás. Dunántuli

vasutállomás és több nagy város közepében, eladó. Buza és répaföldek, erdők, vaddus vidék. Képzeltető legmagasabb jövedelen. Fényes hozam. Ára 480.000 forint. Levelek Haasenstein és Vogler, Bécs I. Wallfischgasse intézendők.

(491-1.1)

HASZONBÉRBEADÁS.

Csanádmegyében, Makó és Földeák között 5 kilométerre a vasuti állomástól, 500 kis hold (1100 □-öl) gazdasági épületekkel bérbe adandó 7 évre. Torontálmegyében, a valkányi állomástól 2 kilométerre, 600 kat. hold (1600 □-öl) gazdasági épületekkel 12 évre kiadó, esetleg utóbbi azonnal is átvehető, instanciával és terméssel, mivel tulajdonosa elhalt. 437-10.8

Értekezhetni Eckhárdt Oszkárnéval, Makón. (Csanádmegye.)

ÖZV. GUTTMANN JAKABNÉ

96. sz. helyközi telefon.

NAGYBECSKEREK.

96. sz. helyközi telefon.

Cémet-, mozaik- és színezett műkölapok gyártása padlók és falak burkolására.

Cémet betonsövek.

Marha- és loitatóvályuk, kagylók istállóba és legelőkre.

Lépesők és esatornakagylók.

Beton-, terazzo és aszfalt-munkák vállalata helyben és vidéken.

••••• Sirbekerítések készítése. •••••

Nagy raktár építési anyagokból és pedig: elsőrendű fehérmész, heocsini román- és portlandcément, gipsz, kátrány, karbolineum és tinktoral.

Meszet és cémentet

waggon vételénél bármely állomásra eredeti gyári áron szállítok. Stukartur-nádszövet. — — — — — Elszigetelő lemez és elszigetelő anyag.

Kőfedőpép és aszfaltfedőpép.

Lenolajkence, továbbá száraz- és olajfesték minden árnyalatban.

24 féle kiváló minőségű homlokzatszin.

Saját gyártmányu gipszöntvények (szobrászmunkák.)

Kelheimi lapok. — — — — — Szoba és fali diszek.

(820-20.9)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

1092. kig. 1902. szám.

489-2.1

Árverési hirdetmény.

Szécsenfalva község előljárósága részéről közírré tételük, hogy a Szécsenfalva község határában gyakorlandó vadászati jog 1902. évi augusztus hó 1-től 1908. évi július 31-ig terjedő hat évi időtartamra folyó évi június hó 15-én d. u. 2 órakor a község házában nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni. Az árverési feltételek a körjegyzői irodában a hivatalos óra alatt megtekinthetők.

Kelt Szécsenfalván, 1902. évi június 1-én.

A községi előljáróság.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot a egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatremétebb csodáorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges. Csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, s honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki irhat érte bérthonban magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja meg tudni.

A levelet így kell címezni:

State Medical Institute, 16.

Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

A levelek mindig bérmentesen adódnak.

(18-x.42)

Naponta frissen vágott

spárga (Spargel)

Kurländer Imréné

tűzifarakta

Korona-utca 565. sz.

(387-x.19)

Két szoba, konyha és a szükséges mellékhelyiségek ből álló

lakás azonnal kiadó.

Zápolya-utca 1-ső szám alatt.

(819-x.85)